

2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri*

Çeviri: Handan Odaman Uşaklıgil

Dünyamızı Dönüştürmek: Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündemi

Önsöz

Bu gündem, insanlık, gezegen ve refah için bir eylem planıdır. Aynı zamanda daha büyük bir özgürlükte evrensel barışı güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Yoksulluğu, aşırı yoksulluk da dahil olmak üzere tüm biçim ve boyutlarıyla ortadan kaldırmanın en büyük küresel sorun ve sürdürülebilir kalkınma için vazgeçilmez bir gereklilik olduğunun farkındayız.

İşbirliği içinde hareket eden tüm ülke ve paydaşlar bu planı uygulayacaklardır. İnsanlığı yoksulluğun zulmünden kurtarmaya, gezegenimizi iyileştirmeye ve güvenceye almaya karar verdik. Dünyayı sürdürülebilir ve yılmaz bir yola sokmak için acilen ihtiyaç duyulan cesur ve dönüştürücü adımları atmaya kararlıyız. Bu kolektif yolculuğu başlatırken kimsenin geride kalmayacağına söz veriyoruz.

Bugün duyurduğumuz 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi ve 169 maddesi (target), bu yeni evrensel gündemin boyutunu ve başarı odağını ortaya koymaktadır. Binyıl Kalkınma Hedefleri üzerine inşa edilmeye ve başaramadıklarını tamamlamaya çalışmaktadır. İnsan haklarını herkes için hayata geçirmeyi, toplumsal cinsiyet eşitliğini, kadınların ve kız çocuklarının güçlendirilmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Bütünleşik ve bölünmezdirler ve sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutunu dengelerler: Ekonomik, sosyal ve çevresel.

Hedefler ve maddeleri, insanlık ve gezegen için kritik öneme sahip alanlarda önümüzdeki 15 yıl içindeki eylemleri teşvik edecektir.

İnsanlık

Yoksulluk ve açlığa tüm şekil ve boyutlarıyla son vermeye ve tüm insanların potansiyellerini haysiyet ve eşitlik içinde ve sağlıklı bir ortamda gerçekleştirmelerine kararlıyız.

Gezegen

Sürdürülebilir tüketim ve üretim, doğal kaynakları sürdürülebilir bir şekilde yönetme ve iklim değişikliği konusunda acil eyleme geçme gibi, mevcut ve gelecek nesillerin ihtiyaçlarını destekleyebilecek şekilde gezegenin bozulmadan korunmasına kararlıyız.

Refah

Tüm insanların müreffeh ve tatmin edici bir hayat yaşayabilmelerini, ekonomik, sosyal ve teknolojik ilerlemenin doğayla uyumlu olmasını sağlamaya kararlıyız.

Barış

Korku ve şiddetten arındırılmış barışçıl, adil ve kapsayıcı toplumları beslemeye kararlıyız. Sürdürülebilir kalkınma olmadan barış ve barış olmadan sürdürülebilir bir kalkınma olamaz.

Ortaklık

Bu gündemi uygulamak için gerekli olan araçları, Sürdürülebilir Kalkınma için yeniden canlandırılmış bir Küresel Ortaklık vasıtasıyla hareketlendirmeye kararlıyız. Bu ortaklık, güçlendirilmiş bir küresel dayanışma ruhuna dayanmakta, tüm ülkelerin, paydaşların ve

insanlığın katkısıyla en yoksul ve en savunmasız kişilerin ihtiyaçlarına özellikle odaklanmaktadır.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin birbiriyle bağlantılı ve entegre yapısı yeni gündemin amacının gerçekleştirilmesinde büyük önem taşımaktadır. Büyük amaçlarımızı gündemin tüm alanlarında gerçekleştirirsek, herkesin yaşamı gelişecek ve dünyamız daha iyi olacak şekilde dönüştürülecektir.

1. Hedef. Yoksulluğun her yerde ve her biçimde sona erdirilmesi

1.1 2030 yılına kadar, her yerde ve herkes için aşırı yoksulluğun ortadan kaldırılması; mevcut ölçüme göre insanlar günde 1.25 \$ 'dan daha az bir parayla geçinmekte

1.2 2030 yılına kadar, yoksulluk içinde yaşayan her yaşta erkek, kadın ve çocuk oranının en azından ulusal tanımlar doğrultusunda, her boyutta yarıya düşürülmesi

1.3 Taban oranlar dahil olmak üzere, herkes için ulusal bağlamda uygun sosyal koruma sistemlerinin ve ölçümlerinin uygulanması ve 2030 yılına kadar yoksul ve savunmasız bireyler için sürdürülebilir teminat sağlamanın başarılması

1.4 2030 yılına kadar, tüm erkeklere ve kadınlara, özellikle yoksul ve savunmasız olanlarının ekonomik kaynaklar üzerinde eşit haklara sahip olmasının yanı sıra, temel hizmetler, arazi ve diğer tür varlıklar üzerinde mülkiyet ve kontrol sahibi olma, miras, doğal kaynaklar, mikrofinans dahil olmak üzere uygun yeni teknolojik ve finansal hizmetler için eşit erişim hakkı sağlanması

1.5 2030 yılına kadar, yoksulların ve savunmasız durumda olanların değişimle başa çıkma becerilerinin artırılması, iklim ile ilişkili aşırı olaylara ve diğer ekonomik, sosyal, çevresel şok ve felaketlere daha az maruz ve savunmasız durumda kalmalarının sağlanması

1.a Gelişmekte olan ülkelerin, özellikle de en az gelişmiş ülkelerin yoksulluğunu tüm boyutlarıyla sona erdirmek amacıyla programlar ve politikalar uygulayacak yeterli ve ön görülebilir araçlar sağlamak için gelişmiş kalkınma işbirliği de dahil olmak üzere, çeşitli tedarikçilerden gelecek kaynakların önemli ölçüde harekete geçirilmesinin sağlanması

1.b Yoksulluğa ve cinsiyete duyarlı kalkınma stratejilerine dayanan, yoksulluğun ortadan kaldırılması eylemlerine yönelik hızlandırılmış yatırımları desteklemek amacıyla ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerde sağlam politika çerçevelerinin oluşturulması

2. Hedef. Açlığa son verilmesi, gıda güvenliğinin sağlanması ve beslenmenin geliştirilmesi, sürdürülebilir tarımın teşvik edilmesi

2.1 2030 yılına kadar açlığın ortadan kaldırılması, özellikle bebekler de dahil olmak üzere yoksul ve savunmasız durumdakilerin tüm yıl boyunca güvenli, besleyici ve yeterli gıda erişiminin sağlanması

2.2 2025 yılına dek 5 yaş altındaki çocuklarda boğulma ve aşırı zayıflama (wasting) konularındaki uluslararası düzeyde uzlaşılmış hedeflere ulaşılması dahil olmak üzere, kötü beslenmenin tüm biçimlerinin 2030 yılına kadar sona erdirilmesi ve yine 2030'a dek, yaşlılarla birlikte ergen kızlar, gebe ve emziren kadınların beslenme ihtiyaçlarının karşılanması

2.3 2030 yılına kadar, topraklara, diğer verimli kaynaklara ve girdilere, bilgiye, finansal hizmetlere, pazarlara, değer katmaya ve tarım dışı istihdama yönelik fırsatlara güvenli ve eşit

erişim yoluyla; küçük ölçekli gıda üreticileri arasından özellikle de kadınlar, yerli halk, çiftçi aileleri, göçebe çobanlar ve balıkçılar için tarımsal verimliliğin ve gelirin ikiye katlanması

2.4 2030 yılına kadar, sürdürülebilir gıda üretim sistemlerinin sağlanması ve ekosistemlerin korunmasına yardımcı olan, iklim değişikliğine, aşırı hava koşullarına, kuraklık, sel ve diğer felakete uyum kapasitesini güçlendiren, toprağı ve toprak kalitesini kademeli olarak iyileştiren verimliliği ve üretimi artıracak dayanıklı tarım uygulamalarının hayata taşınması

2.5 2020 yılına kadar, ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeyde sağlıklı olarak yönetilen ve çeşitlendirilmiş tohum ve bitki bankaları da dahil olmak üzere tohumların, ekili bitkilerin, çiftlik hayvanlarının ve bunların yabani türlerinin genetik çeşitliliğinin muhafaza edilmesi ve uluslararası düzeyde kabul gördüğü üzere, genetik kaynakların kullanımına ve ilgili geleneksel bilgiye dayalı faydaların adil erişiminin teşvik edilmesi

2.a Gelişmekte olan, özellikle de en az gelişmiş ülkelerde tarımsal verim kapasitesinin artırılması için, kırsal altyapı, tarımsal araştırma ve yayım hizmetleri, teknoloji geliştirme ve bitki ve hayvancılık gen bankalarında uluslararası işbirliğinin artırılması da dahil olmak üzere, yatırımın büyütülmesi

2.b Doha Geliştirme Turu'nun görev süresine uygun olarak, tarımsal ihracat sübvansiyonlarının tüm biçimlerinin ve eş etkili tüm ihracat tedbirlerinin paralel olarak ortadan kaldırılması dahil olmak üzere, dünya tarım piyasalarındaki ticari kısıtlamaların ve çarpıklıkların düzeltilmesi ve önlenmesi

2.c Gıda fiyatlarındaki aşırı oynaklığın sınırlandırılmasına yardımcı olmak için, gıda emtia piyasalarının ve türevlerinin doğru bir şekilde çalışmasını sağlayacak önlemler alınması ve gıda rezervleri de dahil olmak üzere piyasa bilgilerine zamanında erişilmesinin kolaylaştırılması

3. Hedef. Sağlıklı yaşamın ve her yaşta herkes için iyilik halinin teşvik edilmesi

3.1 2030'a kadar, 100.000 canlı doğumda küresel anne ölüm oranının 70'in altına düşürülmesi

3.2 2030 yılına kadar, yenidoğanların ve 5 yaşın altındaki çocukların önlenebilir ölümlerinin sona erdirilmesi, bunun için tüm ülkelerdeki yeni doğan ölümünün 1.000 canlı doğumda 12 ve 5 yaş altı ölümünün 1.000 canlı doğum başına 25 olmak üzere, olabilecek en düşük seviyeye çekilmesi

3.3 2030'a kadar, AIDS, tüberküloz, sıtma ve ihmal edilen tropik hastalıklar olmak üzere salgın hastalıkların sona erdirilmesi ve hepatit, su kaynaklı hastalıklar ve diğer bulaşıcı hastalıklarla mücadele edilmesi

3.4 2030 yılına kadar, önleme ve tedavi yoluyla bulaşıcı olmayan hastalıklardan kaynaklanan erken ölüm oranının üçte bir azaltılması, ruh sağlığı ve iyilik halinin geliştirilmesi

3.5 Uyuşturucu kullanımı ve alkolün zararlı tüketimi dahil olmak üzere, kötü madde kullanımının önlenmesi ve tedavisinin güçlendirilmesi

3.6 2020 yılına kadar, trafik kazaları sonucu meydana gelen küresel ölüm ve yaralanmaların yarıya düşürülmesi

3.7 2030 yılına kadar, aile planlaması, bilgi ve eğitim de dahil olmak üzere cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetlerine evrensel erişimin sağlanması ve üreme sağlığının ulusal stratejiler ve programlarla birleştirilmesi

3.8 Mali risk koruması, kaliteli temel sağlık hizmetlerine erişim ve herkes için güvenli, etkili, kaliteli ve uygun fiyatlı temel ilaçlara ve aşılarla erişimi içeren evrensel sağlık kapsamına ulaşılması

3.9 2030 yılına kadar, tehlikeli kimyasal maddelerden ve hava, su, toprak kirliliğinden ölenlerin ve hastalıkların sayısının önemli ölçüde azaltılması

3.a Dünya Sağlık Örgütü Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi'nin uygun olduğu biçimde tüm ülkelerde güçlendirilerek hayata taşınması

3.b Öncelikle gelişmekte olan ülkeleri etkileyen bulaşıcı ve bulaşıcı olmayan hastalıklar için aşı ve ilaç araştırılma ve geliştirilmesinin desteklenmesi, halk sağlığının korunması ve özellikle herkes için ilaçlara erişimin sağlanması konusundaki esnekliklerle ilişkili olarak, gelişmekte olan ülkelerin tümüyle kullanım hakkını onaylayan TRIPS Anlaşması ve Halk Sağlığı üzerine Doha Beyannamesi uyarınca uygun fiyatlı temel ilaç ve aşılarla erişim sağlanması

3.c Gelişmekte olan ülkelerin, özellikle en az gelişmiş ülkelerin ve küçük ada ülkelerinin sağlık finansmanının ve sağlık çalışanlarının işe alım, gelişim, eğitim ve işte tutundurulmalarının önemli ölçüde artırılması

3.d Erken uyarı, risk azaltma, ulusal ve küresel sağlık risklerinin yönetimi için tüm ülkelerin, özellikle de gelişmekte olan ülkelerin kapasitesinin güçlendirilmesi

4. Hedef. Kapsamlı, adil ve kaliteli eğitimin sağlanması ve herkes için hayat boyu öğrenme fırsatlarının teşvik edilmesi

4.1 2030 yılına kadar, amaca uygun ve etkili öğrenme sonuçlarına yol açan ücretsiz, eşitlikçi ve kaliteli ilk ve orta öğretim eğitimini tüm kız ve erkek çocukların tamamladığından emin olunması

4.2 2030 yılına kadar, tüm kız ve erkek çocukların kaliteli erken çocukluk gelişimi, bakım ve okul öncesi eğitime erişebilmelerinin sağlanması, böylece ilk eğitime hazır olmaları

4.3 2030 yılına kadar, üniversiteyi de içeren, uygun maliyetli ve kaliteli teknik, mesleki ve yüksek öğrenime tüm kadınların ve erkeklerin eşit erişiminin sağlanması

4.4 2030 yılına kadar, istihdam edilmeleri, düzgün bir işte çalışmaları ve girişimcilik için teknik ve mesleki beceriler kazanmaları dahil olmak üzere ilgili becerilere sahip genç ve yetişkinlerin sayısının önemli ölçüde artırılması

4.5 2030 yılına kadar, eğitimde cinsiyet eşitsizliklerinin ortadan kaldırılması ve engelliler, yerli halk, savunmasız durumdaki çocuklar dahil olmak üzere durumları hassasiyet gösteren bireyler için eğitimin ve mesleki öğrenimin her seviyesine eşit erişimin sağlanması

4.6 2030 yılına kadar, tüm gençlerin ve hem erkekler, hem de kadınlar için yetişkinlerin önemli bir bölümünün okuryazarlık ve matematik becerileri kazanması

4.7 2030 yılına kadar, sürdürülebilir kalkınma, sürdürülebilir yaşam biçimleri, insan hakları, toplumsal cinsiyet eşitliği, barışçıl ve şiddet karşıtı bir kültürün tanıtımı, küresel vatandaşlık, kültürel çeşitliliğin tanınmasının ve kültürün sürdürülebilir kalkınmaya etkisi konularında eğitilmesi aracılığıyla öğrenen konumundaki herkesin sürdürülebilir kalkınmayı teşvik edecek bilgi ve becerileri kazanmasının sağlanması

4.a Çocuğa, engelliliğe ve toplumsal cinsiyete duyarlı eğitim tesislerinin inşa edilmesi ve bir üst düzeye taşınması, herkes için güvenli, şiddet içermeyen, kapsayıcı ve etkili öğrenme ortamlarının sağlanması

4.b 2020 yılına kadar, mesleki eğitim, bilgi ve iletişim teknolojisi, teknik, mühendislik ve bilimsel programlar dahil olmak üzere yüksek öğrenime kaydolmak için geliştirmekte olan ülkelerdeki, özellikle de en az gelişmiş ülkeler, küçük ada ülkeleri ve Afrika ülkelerindeki mevcut bursların sayısının önemli ölçüde artırılması

4.c 2030 yılına kadar, geliştirmekte olan ülkeler, özellikle de en az gelişmiş ülkeler ve küçük ada ülkelerinde, öğretmen yetiştirme için uluslararası işbirliği dahil olmak üzere nitelikli öğretmen temininin önemli ölçüde artırılması

5. Hedef. Cinsiyet eşitliğinin sağlanması, tüm kadınların ve kız çocukların güçlendirilmesi

5.1 Her yerde tüm kadınlara ve kız çocuklarına karşı her türlü ayrımcılığa son verilmesi

5.2 İnsan ticareti, cinsel ve diğer sömürü türleri dahil olmak üzere kamu ve özel alanlardaki tüm kadınlara ve kız çocuklarına yönelik her türlü şiddetin ortadan kaldırılması

5.3 Çocuk evliliği, erken ve zorla evlilik ve kadın sünneti gibi tüm zararlı uygulamaların ortadan kaldırılması

5.4 Kamu hizmetleri, altyapı ve sosyal koruma politikaları, hane halkı ve aile içinde milli kültüre uygun olarak sorumluluk paylaşımının yaygınlaştırılması aracılığıyla ücretsiz bakım ve ev işinin tanınması ve buna değer verilmesi

5.5 Siyasi, ekonomik ve kamusal hayatta karar alma sürecinin her düzeyindeki liderlik için kadınların tam ve etkili katılımının ve fırsat eşitliğinin sağlanması

5.6 Nüfus ve Kalkınma Uluslararası Konferansı'nın Eylem Programı'na, Beijing Eylem Platformu'na ve gözden geçirme toplantılarının sonuç belgelerine uygun olarak, üzerinde anlaşmaya varılan cinsel sağlık, üreme sağlığı ve üreme haklarına evrensel erişimin sağlanması

5.a Kadınlara ekonomik kaynaklara erişimleri için eşit haklar tanıyan reformların yanı sıra ulusal kanunlara uygun olarak arazi ve diğer mülk türlerinde mülkiyet ve kontrol erişimi, finansal hizmetlere, mirasa ve doğal kaynaklara ulaşım sağlayan reformların yapılması

5.b Kadınların güçlenmesini teşvik etmek için, bunu mümkün kılacak teknolojinin, özellikle bilgi ve iletişim teknolojisinin kullanımının artırılması

5.c Toplumsal cinsiyet eşitliği ile tüm kadınların ve kız çocuklarının her seviyede güçlendirilmesi için sağlam politikaların ve uygulanabilir bir mevzuatın benimsenmesi ve etkilerinin artırılması

6. Hedef. Herkes için suyun ve besin güvenliğinin erişilebilirliğinin ve sürdürülebilir yönetiminin sağlanması

6.1 2030 yılına kadar, herkesin güvenli ve uygun fiyatlı içme suyuna evrensel ve adil bir şekilde erişmesi

6.2 2030 yılına kadar, herkesin uygun ve adil sağlık hizmetlerine ve hijyene erişmesi, açık dışkılamamanın sona erdirilmesi, kadınların, kız çocuklarının ve savunmasız durumdakilerin ihtiyaçlarına özel dikkat gösterilmesi

6.3 2030 yılına kadar, kirliliğin azaltılması, boşaltılmanın önlenmesi, tehlikeli kimyasal ve malzeme salınımının en aza indirgenmesi, arıtılmamış atık su oranının yarıya indirilmesi, geri dönüşümün ve genel olarak güvenli yeniden kullanımın sağlanması yoluyla su kalitesinin iyileştirilmesi

6.4 2030 yılına kadar, tüm sektörlerde su kullanım verimliliğinin önemli ölçüde artırılması ve su kıtlığını çözmeye çalışmak için sürdürülebilir çekilmenin ve tatlısu temininin sağlanması, su kıtlığı çeken insan sayısının önemli ölçüde azaltılması

6.5 2030 yılına kadar, entegre su kaynakları yönetiminin, gerektiğinde sınıraşırı işbirliği de dahil olmak üzere her seviyede uygulanması

6.6 2020 yılına kadar, dağlar, ormanlar, sulak alanlar, nehirler, akiferler ve göller de dahil olmak üzere suyla ilgili ekosistemlerin korunması ve iyileştirilmesi

6.a 2030 yılına kadar, su toplama, tuzdan arındırma, su verimliliği, atık su arıtımı, geri dönüşüm ve yeniden kullanım teknolojileri dahil olmak üzere, su ve besin güvenliği ile ilgili faaliyetler ve programlarda gelişmekte olan ülkelere uluslararası işbirliği ve kapasite geliştirme desteğinin yaygınlaştırılması

6.b Su ve besin güvenliği yönetiminin iyileştirilmesi konularında yerel toplulukların katılımının desteklenmesi ve güçlendirilmesi

7. Hedef. Herkes için uygun fiyatlı, güvenilir, sürdürülebilir ve modern enerjiye erişim sağlanması

7.1 2030 yılına kadar, uygun fiyatlı, güvenilir ve modern enerji hizmetlerine evrensel erişimin sağlanması

7.2 2030 yılına kadar, küresel enerji harmanı içinde yenilenebilir enerjinin payının büyük ölçüde artırılması

7.3 2030 yılına kadar, enerji verimliliğinde küresel iyileşme oranının iki katına çıkarılması

7.a 2030 yılına kadar, yenilenebilir enerji, enerji verimliliği, gelişmiş ve temiz fosil yakıt teknolojisi dahil olmak üzere temiz enerji araştırma ve teknolojisine erişimi kolaylaştırmak için uluslararası işbirliğinin artırılması, enerji altyapısına ve temiz enerji teknolojisine yatırım yapılmasının sağlanması

7.b 2030 yılına kadar, gelişmekte olan, özellikle de en az gelişmiş ülkelerde, gelişmekte olan küçük ada ülkeleri ve karayla çevrili ülkelerde, kendi destek programlarına uygun olarak modern ve sürdürülebilir enerji hizmetleri sunmak için altyapı ve yükseltme teknolojilerinin yaygınlaştırılması

8. Hedef. Herkes için sürekli, kapsayıcı ve sürdürülebilir ekonomik büyümenin, tam ve üretken istihdamın ve iyi işin teşvik edilmesi

8.1 Ulusal koşullara uygun olarak kişi başına düşen ekonomik büyümenin ve özellikle en az gelişmiş ülkelerde yıllık gayri safi yurt içi hasıla artışının en az yüzde 7 oranında sürdürülmesi

8.2 Yüksek katma değerli ve emek-yoğun sektörler dahil olmak üzere çeşitlendirme, teknolojik gelişme ve inovasyon yoluyla daha yüksek düzeyde ekonomik verimliliğe ulaşılması

8.3 Verimli faaliyetleri, iyi iş yaratmayı, girişimciliği, yaratıcılığı ve inovasyonu destekleyen kalkınma odaklı politikaların öne çıkarılması ve finansal hizmetlere erişimleri dahil olmak üzere, mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelerin biçimlendirilmesinin ve büyümesinin teşvik edilmesi

8.4 2030 yılına doğru, tüketim ve üretimde küresel kaynak verimliliğinin aşamalı olarak geliştirilmesi ve gelişmiş ülkelerin liderliğindeki Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Üzerine 10 Yıllık Program Çerçevesi uyarınca ekonomik büyümeyi çevresel yozlaşmadan ayırmak için çaba gösterilmesi

8.5 2030 yılına kadar, gençler ve engelliler dahil olmak üzere tüm kadınlar ve erkekler için tam ve üretken bir istihdamın ve iyi iş fırsatının sağlanması, eşit değerdeki işlere eşit ücret ödenmesinin başarılması

8.6 2020 yılına kadar, istihdam, eğitim veya öğretimde olmayan gençlerin oranının önemli ölçüde azaltılması

8.7 Zorla çalıştırmayı ortadan kaldırmak, modern köleliği ve insan kaçakçılığını sona erdirmek için acil ve etkili tedbirler alınması, çocukların çalıştırılması ve asker olarak kullanılması dahil olmak üzere çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinin yasaklanması ve ortadan kaldırılması, 2025 yılı sonuna kadar çocuk işçiliğinin her biçiminde sonlandırılması

8.8 İşçi haklarının korunması ve göçmen işçiler, özellikle kadın göçmenler ve güvencesiz istihdam edilenler dahil olmak üzere tüm çalışanlar için güvenli ve emniyetli çalışma ortamlarının teşvik edilmesi

8.9 2030 yılına kadar, iş yaratan, yerel kültür ve ürünlere teşvik eden sürdürülebilir turizmi destekleyecek politikalar tasarlanması ve uygulanması

8.10 Herkesin bankacılık, sigorta ve finansal hizmetlere erişimini teşvik etmek ve yaygınlaştırmak için yerel finansal kurumların kapasitelerinin güçlendirilmesi

8.a Gelişmekte olan, özellikle de en az gelişmiş ülkelere, En Az Gelişmiş Ülkelere Ticaretle İlişkili Teknik Destek için Gelişmiş Bütünleşik Çerçeve dahil olmak üzere, Ticaret Yardımı desteğinin artırılması

8.b 2020 yılına kadar, gençlerin istihdamı için küresel bir strateji geliştirilip işlevsel hale getirilmesi ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Küresel İşler Anlaşması'nın uygulanması

9. Hedef. Esnek altyapı kurulması, kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayileşmenin teşvik edilmesi, inovasyonun beslenmesi

9.1 Ekonomik kalkınmayı ve insan refahını desteklemek için herkes için uygun fiyatlı ve adil erişime odaklanarak bölgesel ve sınır ötesi altyapı dahil olmak üzere kaliteli, güvenilir, sürdürülebilir ve esnek bir altyapı geliştirilmesi

9.2 Kapsamlı ve sürdürülebilir sanayileşmenin teşvik edilmesi ve 2030 yılına kadar, ulusal koşullara uygun olarak sanayinin istihdam ve gayri safi yurtiçi hasıla payının önemli ölçüde artırılması ve en az gelişmiş ülkelerdeki payının ikiye katlanması

9.3 Özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki küçük ölçekli sanayicilerin ve diğer işletmelerin, uygun fiyatlı krediler dahil olmak üzere finansal hizmetlere erişiminin, değer zincirlerine ve pazarlara entegrasyonunun artırılması

9.4 2030 yılına kadar, kaynak kullanım verimliliğinin artmasıyla, temiz ve çevreye duyarlı teknolojileri ve endüstriyel süreçleri daha fazla benimsemeleriyle, tüm ülkelerin kendi yeteneklerine göre harekete geçmesiyle birlikte, onları sürdürülebilir kılmak için altyapı ve iyileştirme sanayilerinin geliştirilmesi

9.5 2030 yılına kadar inovasyonu teşvik ederek ve 1 milyon kişi başına araştırma ve geliştirme çalışanı sayısını, kamu ve özel araştırma ve geliştirme harcamalarını önemli ölçüde artırarak, gelişmekte olan ülkeler başta olmak üzere tüm ülkelerdeki sanayi sektörlerinin teknolojik kapasitelerinin geliştirilmesi, bilimsel araştırmanın artırılması

9.a Afrika ülkelerine, en az gelişmiş ülkelere, gelişmekte olan kara ile çevrili ülkelere ve yine gelişmekte olan küçük ada devletlerine finansal, teknolojik ve teknik desteği artırmak yoluyla, gelişmekte olan ülkelere sürdürülebilir ve esnek altyapı gelişiminin kolaylaştırılması

9.b Diğer unsurların yanı sıra, endüstriyel çeşitlilik ve metalara katma değer sağlayan uygun bir politika ortamının sağlanması dahil olmak üzere, gelişmekte olan ülkelerdeki yerli teknoloji geliştirme, araştırma ve inovasyonun desteklenmesi

9.c 2020 yılına kadar en az gelişmiş ülkelerde, bilgiye ve iletişim teknolojilerine erişimin önemli ölçüde artırılması, internete evrensel ve uygun fiyatlı erişim sağlamak için gayret edilmesi

10. Hedef. Ülke içi ve ülkeler arası eşitsizliğin azaltılması

10.1 2030 yılına kadar nüfusun en alt yüzde 40'lık grubunda, ulusal ortalamadan daha yüksek bir oranda, kademeli olarak bir gelir artışının sağlanması ve sürdürülmesi

10.2 2030 yılına kadar, yaş, cinsiyet, engellilik, ırk, etnisite, köken, din, ekonomik veya diğer statüler dikkate alınmaksızın, herkesin sosyal, ekonomik ve siyasi katılımının güçlendirilmesi ve teşvik edilmesi

10.3 Ayrımcı yasaları, politikaları ve uygulamaları ortadan kaldırarak ve uygun mevzuat, politika ve eylemleri teşvik ederek, fırsat eşitliğinin sağlanması ve çıktı eşitsizliklerinin azaltılması

10.4 Politikaların, özellikle de mali, ücret ve sosyal koruma politikalarının benimsenmesi ve kademeli olarak artan bir eşitliğin sağlanması

10.5 Küresel finans piyasası ve kurumlarının düzenlenme ve izlenmesinin iyileştirilmesi, bu düzenlemelerin uygulanmasının güçlendirilmesi

10.6 Küresel uluslararası ekonomik ve finansal kurumlarda karar alma konusunda gelişmekte olan ülkeler için daha etkili, güvenilir, hesap verebilir ve meşru kurumlar sunmak için temsilin güçlendirilmesi

10.7 Planlı ve iyi yönetilen göç politikalarının uygulanması dahil olmak üzere, kişilerin sistemli, güvenli, düzenli ve sorumlu göç ve hareketliliklerinin kolaylaştırılması

10.a Gelişmekte olan ülkeler, özellikle de en az gelişmiş ülkeler için Dünya Ticaret Örgütü anlaşmalarına uygun olarak özel ve farklı muamele ilkesinin uygulanması

10.b İhtiyacın en yüksek olduğu yerlere, özellikle az gelişmiş ülkeler, Afrika ülkeleri, gelişmekte olan küçük ada devletleri ve karayla çevrili gelişmekte olan ülkelere, ulusal plan ve programlarına uygun olarak, doğrudan yabancı yatırım dahil olmak üzere, resmi kalkınma yardımı ve finansal akışın teşvik edilmesi

10.c 2030 yılına kadar, göçmen havalelerinin işlem maliyetlerinin yüzde 3'ün altına düşürülmesi ve maliyetleri yüzde 5'in üstünde olan havalelerin tazminat yükümlülüğü aralıklarının kaldırılması

11. Hedef. Şehirlerin ve insan yerleşim yerlerinin kapsayıcı, güvenli, dayanıklı ve sürdürülebilir hale getirilmesi

11.1 2030 yılına kadar, herkesin yeterli, güvenli ve uygun fiyatlı konut ve temel hizmetlere erişiminin sağlanması ve gecekondü bölgelerinin yenilenmesi

11.2 2030 yılına kadar herkesin güvenli, uygun fiyatlı, erişilebilir ve sürdürülebilir ulaşım sistemlerine erişiminin sağlanması, savunmasız durumdakilerin, kadınların, çocukların, engellilerin ve yaşlıların ihtiyaçlarına özen gösterip özellikle de kamuya açık taşımacılığı genişleterek yol güvenliğinin artırılması

11.3 2030 yılına kadar, tüm ülkelerde katılımcı, entegre ve sürdürülebilir insan yerleşim planlaması ve yönetimi için kapsayıcı ve sürdürülebilir kentleşmenin ve kapasitenin geliştirilmesi

11.4 Dünyanın kültürel ve doğal mirasını koruma ve emniyete alma çabalarının güçlendirilmesi

11.5 2030 yılına kadar, ölümlerin ve etkilenen insan sayısının önemli ölçüde azaltılması, yoksulları ve savunmasız durumdaki insanları korumaya odaklanarak, suya bağlı afetler dahil olmak üzere küresel gayri safi yurtiçi hasıla karşısındaki, afetlerin neden olduğu doğrudan ekonomik kayıplarda önemli düşüş sağlanması

11.6 2030 yılına kadar, şehirlerin kişi başına düşen olumsuz çevresel etkilerinin, hava kalitesi, belediye ve diğer atık yönetimine özel önem göstererek azaltılması

11.7 2030 yılına kadar, özellikle kadınlar ve çocuklar, yaşlılar ve engelliler için güvenli, kapsayıcı ve erişilebilir yeşil ve kamusal alanlara evrensel erişimin sağlanması

11.a Ulusal ve bölgesel kalkınma planlamasını güçlendirerek kentsel, kent çevresindeki ve kırsal alanlar arasında olumlu ekonomik, sosyal ve çevresel bağların desteklenmesi

11.b 2020 yılına kadar, kapsayıcılığa, kaynak verimliliğine, iklim değişikliğinin azaltılması ve buna uyum sağlanmasına, afetlere ilişkin dayanıklılığa yönelik entegrasyon politikaları ve planlarını benimseyen ve uygulayan şehirlerle insan yerleşim yerlerinin sayısının büyük ölçüde artırılması ve 2015-2030 Sendai Afet Riski Azaltılması Çerçevesi'ne uygun olarak, bütün seviyelerde bütüncül afet riski yönetiminin geliştirilmesi ve uygulanması

11.c Yerel malzemeler kullanarak sürdürülebilir ve dayanıklı binalar inşa etmek için, finansal ve teknik yardım dahil olmak üzere en az gelişmiş ülkelerin desteklenmesi

12. Hedef. Sürdürülebilir tüketim ve üretim kalıplarının sağlanması

12.1 Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Kalıpları Üzerine 10 Yıllık Program Çerçevesi'nin uygulanması, gelişmiş ülkelerin öncülüğünde tüm ülkelerin eyleme geçmesi, gelişmekte olan ülkelerin kalkınma ve becerilerinin göz önüne alınması

12.2 2030 yılına kadar, sürdürülebilir yönetimin ve doğal kaynakların etkin kullanımının sağlanması

12.3 2030 yılına kadar, kişi başına düşen küresel gıda atığının perakende ve tüketici düzeylerinde yarıya düşürülmesi ve hasat sonrası kayıplar dahil olmak üzere üretim ve tedarik zincirlerindeki gıda kayıplarının azaltılması

12.4 2020 yılına kadar, kabul edilen uluslararası çerçevelere uygun biçimde, kimyasalların ve tüm atıkların yaşam döngüleri süresince çevresel olarak sağlıklı bir şekilde yönetilmesinin sağlanması, insan sağlığı ve çevre üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek için havaya, suya ve toprağa salınımlarının önemli ölçüde azaltılması

12.5 2030 yılına kadar, önleme, azaltma, geri dönüşüm ve yeniden kullanım yoluyla atık üretiminin önemli ölçüde azaltılması

12.6 Kurumların, özellikle de büyük ve ulusötesi kurumların, sürdürülebilir uygulamaları benimsemeleri ve sürdürülebilirlik bilgilerini raporlama döngülerine entegre etmeleri için teşvik edilmeleri

12.7 Ulusal politikalar ve öncelikler uyarınca, sürdürülebilir kamu ihalesi uygulamalarının teşvik edilmesi

12.8 2030 yılına kadar, insanların her yerde, doğayla uyumlu sürdürülebilir kalkınma ve yaşam tarzları konusunda bilgi ve farkındalığa sahip olmasının sağlanması

12.a Daha sürdürülebilir tüketim ve üretim kalıplarına yönelmeleri için bilimsel ve teknolojik kapasitelerini güçlendirmek amacıyla gelişmekte olan ülkelere destek olunması

12.b İş yaratan, yerel kültürü ve ürünleri destekleyen sürdürülebilir turizm için sürdürülebilir kalkınma etkilerini izlemek amacıyla araçlar geliştirilip uygulanması

12.c Ulusal koşullara uygun olarak, vergiyi yapılandırma ve çevresel etkilerini yansıtmak için var oldukları yerlerde bu zararlı sübvansiyonları kademeli olarak durdurma dahil olmak üzere, pazar bozulmalarını ortadan kaldırarak, gelişmekte olan ülkelerin özel ihtiyaç ve koşullarını tümüyle göz önünde bulundurarak, yoksulları ve etkilenen toplulukları koruyacak şekilde gelişimlerine yönelik olası olumsuz etkileri asgariye indirerek; israfi tüketmeyi teşvik eden verimsiz fosil yakıt sübvansiyonlarının akılcı biçimde düzenlenmesi

13. Hedef. İklim değişikliği ve etkileriyle* savaşmak için acil aksiyon alınması

13.1 Tüm ülkelerde iklimle ilgili tehlikelere ve doğal afetlere karşı esneklik ve uyum kapasitesinin güçlendirilmesi

13.2 İklim değişikliği önlemlerinin ulusal politikalara, stratejilere ve planlamaya entegre edilmesi

13.3 İklim değişikliği azaltımı, uyum sağlama, etki azaltma ve erken uyarı konusundaki eğitimin, farkındalık artırıcı faaliyetlerin, insan ve kurum kapasitesinin geliştirilmesi

13.a Anlamlı azaltma eylemleri ve uygulamada şeffaflık bağlamlarında gelişmekte olan ülkelerin ihtiyaçlarını karşılamak için; gelişmiş ülke taraflarının Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi gereğince üstlendiği taahhüdün, 2020 yılına kadar tüm kaynaklardan yılda 100 milyar dolarlık bir hareketlilik hedefi yönünde uygulanması, Yeşil İklim Fonu'nun mümkün olan en kısa sürede tamamen işler hale getirilmesi

* Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin, iklim değişikliğine yönelik küresel tepkiyi müzakere etmek üzere birincil uluslararası ve hükümetler arası forum olduğunu kabul ediyoruz.

13.b Kadınlar, gençler, yerel ve marjinal topluluklar dahil olmak üzere, az gelişmiş ülkeler ve gelişmekte olan küçük ada devletleri için iklim değişikliği ile ilgili etkili planlama ve yönetim amaçlı kapasite artırma mekanizmalarının teşvik edilmesi

14. Hedef. Sürdürülebilir kalkınma için okyanus, deniz ve deniz kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir bir şekilde kullanılması

14.1 2025 yılına kadar, denizel çöp ve besin kirliliği dahil olmak üzere, özellikle kara kökenli faaliyetlerden kaynaklanan her türlü deniz kirliliğinin önlenmesi ve önemli ölçüde azaltılması

14.2 2020 yılına kadar, önemli olumsuz etkilerden kaçınmak için, dayanıklılıklarını güçlendirmek dahil olmak üzere, deniz ve kıyı ekosistemlerinin sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesi ve korunması, sağlıklı ve üretken okyanuslar elde etmek için iyileştirme konusunda harekete geçilmesi

14.3 Her düzeyde bilimsel işbirliğinin artırılması dahil olmak üzere, okyanus asitlenmesinin etkilerinin ele alınması ve en aza indirilmesi

14.4 2020 yılına kadar, en azından biyolojik özellikleri ile belirlenen en üst düzeyde sürdürülebilir verim sağlayabilen seviyelere mümkün olan en kısa sürede balık stoklarını geri kazandırmak için, hasat ve aşırı avlanma, yasadışı, rapor edilmemiş, kontrolsüz ve tahrip edici balıkçılık uygulamalarının etkin bir şekilde düzenlenmesi ve bilim temelli yönetim planlarının uygulanması

14.5 2020 yılına kadar, ulusal ve uluslararası kanunlara uygun olarak ve mevcut en iyi bilimsel bilgilere dayanarak kıyı ve deniz alanlarının en az yüzde 10'unun korunması

14.6 2020 yılına kadar, kapasite aşımında ve aşırı avlanmada rol oynayan bazı balıkçılık sübvansiyonlarının yasaklanması, yasadışı, bildirilmemiş ve kontrolsüz balıkçılığa katkıda bulunan sübvansiyonların ortadan kaldırılması, gelişmekte olan ve en az gelişmiş ülkeler için uygun, etkili, özel ve farklı uygulamaların Dünya Ticaret Örgütü balıkçılık sübvansiyonları müzakerelerinin ayrılmaz bir parçası olması gerektiği kabul edilerek, yeni sübvansiyonlar sunmaktan kaçınılması

14.7 2030 yılına kadar, balıkçılık, su ürünleri yetiştiriciliği ve turizmin sürdürülebilir yönetimi dahil olmak üzere, deniz kaynaklarının sürdürülebilir kullanımından gelecek ekonomik faydaların küçük ada ülkeleri ve en az gelişmiş ülkeler için artırılması

14.a Okyanus sağlığını iyileştirmek ve özellikle küçük ada devletleri ve en az gelişmiş ülkeler olmak üzere gelişmekte olan ülkelerin kalkınmasına yönelik deniz biyolojik çeşitliliğinin katkısını artırmak için, Hükümetlerarası Oşinografi Komisyonu Kriterleri ve Deniz Teknolojisinin Transferi hakkında Kılavuz İlkeler dikkate alınarak, bilimsel bilginin arttırılması, araştırma kapasitesinin geliştirilmesi ve deniz teknolojisinin aktarılması

14.b Küçük ölçekli esnaf balıkçılarının deniz kaynakları ve pazarlarına erişimlerinin sağlanması

14.c "İstedığımız gelecek" konulu 158. paragrafta belirtildiği üzere, okyanusların ve kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı için yasal çerçeveyi sağlayan Birleşmiş

Milletler Deniz Hukuku Konvansiyonu'nda yansıtılan uluslararası hukuku uygulayarak, okyanusların ve kaynaklarının korunmasının ve sürdürülebilir kullanımının geliştirilmesi

15. Hedef. Karasal ekosistemlerin sürdürülebilir kullanımının korunması, iyileştirilmesi ve teşvik edilmesi, ormanların sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesi, çölleşmeyle mücadele edilmesi, arazi kaybının önüne geçilmesi ve tersine çevrilmesi, biyoçeşitlilik kaybının durdurulması

15.1 2020 yılına kadar, uluslararası anlaşmaların yükümlülüklerine paralel biçimde, kara ve iç tatlısu ekosistemlerinin ve bunların hizmetlerinin, özellikle ormanların, sulak alanların, dağların ve kurak alanların korunmasının, restorasyonunun ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması

15.2 2020 yılına kadar, tüm orman türlerinde sürdürülebilir yönetimin uygulanmasının teşvik edilmesi, ormansızlaşmanın durdurulması, bozulmuş ormanların eski haline getirilmesi, ağaçlandırma ve yeniden ağaçlandırmanın küresel olarak önemli düzeyde artırılması

15.3 2030 yılına kadar, çölleşmeyle mücadele edilmesi, çölleşme, kuraklık ve sellerden etkilenen araziler dahil olmak üzere, bozulmuş arazi ve toprağın eski haline getirilmesi, arazi kaybı yaşanmayan bir dünya amacı için çalışılması

15.4 2030 yılına kadar, sürdürülebilir kalkınma için gerekli olan faydaları sağlayacak kapasiteyi geliştirmek amacıyla, biyoçeşitlilikleri dahil olmak üzere dağ ekosistemlerinin korunmasının sağlanması

15.5 Doğal yaşam alanlarının bozulmasını azaltmak için acil ve önemli bir adım atılması, biyoçeşitlilik kaybının durdurulması ve 2020 yılına kadar, tehdit altındaki türlerin korunarak yok olmalarının önlenmesi

15.6 Genetik kaynakların kullanımından doğan faydaların adil ve eşit bir şekilde paylaşımının ve uluslararası kabul gördüğü üzere bu kaynaklara uygun erişimin teşvik edilmesi

15.7 Korunan flora ve fauna türlerinin kaçakçılığına ve ticaretine son vermek için acil önlemler alınması ve yasa dışı vahşi yaşam ürünlerinin arz ve taleplerinin ele alınması

15.8 2020 yılına kadar, istilacı yabancı türlerin kara ve su ekosistemleri üzerindeki etkilerinin önemli ölçüde azaltılması ve girişlerini önlemek için ölçütler getirilmesi, öncelikli türlerin kontrol altına alınması veya yok edilmesi

15.9 2020 yılına kadar, ekosistem ve biyoçeşitlilik değerlerinin ulusal ve yerel planlama, kalkınma süreçleri, yoksullukla mücadele stratejileri ve beyanlarına entegre edilmesi

15.a Biyoçeşitliliği ve ekosistemleri korumak ve sürdürülebilir bir şekilde kullanmak için tüm kaynaklar içinden finansal özkaynaklara akışkanlık kazandırılması ve bu özkaynakların önemli ölçüde artırılması

15.b Sürdürülebilir orman yönetimini finanse etmek için tüm kaynaklardan ve her seviyeden önemli özkaynaklara akışkanlık kazandırılması ve gelişmekte olan ülkelere, koruma ve yeniden ağaçlandırma dahil olmak üzere bu yönetimi iletirmek için yeterli teşvikin sağlanması

15.c Yerel toplulukların sürdürülebilir geçim fırsatlarını takip kapasitelerini artırmak dahil olmak üzere, korunan türlerin izinsiz avlanması ve kaçakçılığıyla mücadele çabalarına yönelik küresel desteğin geliştirilmesi

16. Hedef. Sürdürülebilir kalkınma için barışçıl ve kapsamlı toplulukların teşvik edilmesi, herkes için adalete erişim sağlanması ve her seviyede etkili, hesap verebilir ve kapsayıcı kurumlar inşa edilmesi

16.1 Şiddetin ve ilgili ölüm oranlarının her yerde önemli ölçüde azaltılması

16.2 Kötüye kullanım, sömürü, kaçakçılık, çocuklara yönelik her türlü şiddet ve işkenceye son verilmesi

16.3 Hukukun üstünlüğünün ulusal ve uluslararası düzeylerde teşvik edilmesi ve herkesin adalete eşit erişiminin sağlanması

16.4 2030 yılına kadar, yasadışı finans ve silah akışlarının önemli ölçüde azaltılması, çalınan varlıkların geri kazanımı ve geri dönüşünün güçlendirilmesi, her türlü organize suçla mücadele edilmesi

16.5 Yolsuzluk ve rüşvetin bütün biçimlerde önemli ölçüde azaltılması

16.6 Her düzeyde etkili, hesap verebilir ve şeffaf kurumlar oluşturulması

16.7 Her düzeyde duyarlı, kapsayıcı, katılımcı ve temsil edici karar verilmesinin sağlanması

16.8 Gelişmekte olan ülkelerin küresel yönetim kurumlarına katılımlarının yaygınlaştırılması ve güçlendirilmesi

16.9 2030 yılına kadar, doğum kaydı dahil herkes için yasal kimlik sağlanması

16.10 Ulusal yasalara ve uluslararası sözleşmelere uygun olarak, bilginin halka açık olmasının sağlanması ve temel özgürlüklerin korunması

16.a Özellikle gelişmekte olan ülkelere, şiddetin önlenmesi, terörizm ve suçla mücadele edilmesi amacıyla, uluslararası işbirliği yolu dahil olmak üzere, her düzeyde kapasite geliştirilmesi için ilgili ulusal kurumların güçlendirilmesi

16.b Sürdürülebilir kalkınma için ayrımcı olmayan yasa ve politikaların teşvik edilip uygulanması

17. Hedef. Sürdürülebilir Kalkınma için Küresel Ortaklığı'nın yeniden canlandırılması ve uygulama araçlarının güçlendirilmesi

Finans

17.1 Gelişmekte olan ülkelere uluslararası destek dahil olmak üzere, vergi ve diğer gelir toplama kapasitesini artırmak için yerel kaynak seferberliğinin güçlendirilmesi

17.2 Birçok gelişmiş ülkenin resmi kalkınma yardımı (ODA / GNI) için gayri safi milli gelirin yüzde 0,7'sini gelişmekte olan ülkelere, yüzde 0,15 ila yüzde 0,20'sini en az gelişmiş ülkelere taahhüt ettiği göz önünde bulundurularak, gelişmiş ülkelerin resmi kalkınma yardımı taahhütlerini tümüyle uygulamaya koymaları; bu kapsamda yardım (ODA) sağlayıcılara, ODA / GNI'dan en az gelişmiş ülkelere en az yüzde 0,20 sağlamak yönünde bir hedef belirlemeyi düşünmeleri önerilmektedir

17.3 Gelişmekte olan ülkeler için çoklu kaynaklardan ek finansal özkaynaklara akışkanlık getirilmesi

17.4 Borç finansmanı, borç azaltma ve yeniden yapılandırmayı uygun şekilde teşvik etmeyi amaçlayan koordineli politikalar yoluyla gelişmekte olan ülkelere uzun vadeli borç sürdürülebilirliği sağlamaya yardımcı olunması ve borç stresini azaltmak amacıyla, yüksek borçlu yoksul ülkelerin dış borçlarının ele alınması

17.5 En az gelişmiş ülkeler için yatırım teşvik rejimlerinin benimsenmesi ve uygulanması

Teknoloji

17.6 Kuzey-Güney, Güney-Güney ve üçgen bölgesel ve uluslararası işbirliğinin, bilim, teknoloji ve inovasyona erişimin artırılması; özellikle Birleşmiş Milletler düzeyinde ve küresel bir teknoloji kolaylaştırma mekanizması yoluyla mevcut mekanizmalar arasındaki koordinasyonu yükselterek eşgüdümlü şartlar altında bilgi paylaşımının artırılması

17.7 İmtiyazlı ve tercihli şartlar dahil olmak üzere karşılıklı anlaşmaya varılan uygun koşullarla, çevreye duyarlı teknolojilerin geliştirilmesi, aktarılması, yaygınlaştırılması ve dağıtımının gelişmekte olan ülkelere teşvik edilmesi

17.8 2017 yılına kadar, en az gelişmiş ülkeler için teknoloji bankasının, bilim, teknoloji ve inovasyon kapasite geliştirme mekanizmasının tümüyle operasyonel hale getirilmesi ve özellikle bilgi ve iletişim teknolojileri konusunda kolaylaştırıcı teknoloji kullanımının artırılması

Kapasite geliştirme

17.9 Kuzey-Güney, Güney-Güney ve üçlü işbirliği dahil olmak üzere, tüm Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ni uygulamak için ulusal planları desteklemek üzere gelişmekte olan ülkelerde etkin ve hedeflenen kapasite geliştirme uygulamalarına yönelik uluslararası desteğin artırılması

Ticaret

17.10 Doha Geliştirme Gündemi kapsamında yapılan görüşmeleri dahil etmek yoluyla, Dünya Ticaret Örgütü bünyesinde, evrensel, kurallara dayalı, açık, ayrımcı olmayan ve eşitlikçi çok taraflı bir ticaret sisteminin teşvik edilmesi

17.11 Özellikle en az gelişmiş ülkelerin küresel ihracat payını 2020'ye kadar ikiye katlama amacıyla birlikte, gelişmekte olan ülkelerin ihracatının önemli ölçüde artırılması

17.12 En az gelişmiş ülkelere yapılan ithalatlara uygulanacak tercihli menşe kurallarının şeffaf ve basit olmasını sağlamak dahil olmak üzere, Dünya Ticaret Örgütü kararlarına uygun olarak, tüm en az gelişmiş ülkelere kalıcı olarak gümrük vergisiz ve kotasız piyasa erişiminin zamanında uygulanmasının gerçekleştirilmesi

Sistemik konular

Politika ve kurumsal tutarlılık

17.13 Politika koordinasyonu ve politika tutarlılığı yoluyla, küresel makroekonomik istikrarın artırılması

17.14 Sürdürülebilir kalkınma için politika tutarlılığının artırılması

17.15 Yoksulluğun ortadan kaldırılması ve sürdürülebilir kalkınma için politikalar oluşturmak ve uygulamak amaçlarıyla her ülkenin politika alanına ve liderliğine saygı gösterilmesi

Çok paydaşlı ortaklıklar

17.16 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere, tüm ülkelerde gerçekleşmesini desteklemek için bilgi, uzmanlık, teknoloji ve finans kaynaklarını harekete geçiren ve paylaşan çok paydaşlı ortaklıkların tamamlayacağı Sürdürülebilir Kalkınma için Küresel Ortaklık'ın geliştirilmesi

17.17 Ortaklıkların deneyimi ve özkaynak stratejileri üzerine inşa edilen, etkin halk, kamu-özel ve sivil toplum ortaklıklarının teşvik edilip desteklenmesi

Veri, izleme ve hesap verebilirlik

17.18 2020 yılına kadar, gelir, cinsiyet, yaş, ırk, etnisite, göçmenlik durumu, engellilik, coğrafi yer ve ulusal bağlamlarda alakalı diğer özelliklerle bölümlere ayrılmış, yüksek kaliteli, zamanında ve güvenilir verilerin kullanılabilirliğini önemli ölçüde artırmak için, en az gelişmiş ülkeler ve gelişmekte olan küçük ada devletleri dahil olmak üzere, gelişmekte olan ülkelere kapasite geliştirme desteğinin artırılması

17.19 2030 yılına kadar, gayri safi yurtiçi hasılayı tamamlayan sürdürülebilir kalkınma ölçümlerini geliştirmek için var olan girişimlerin geliştirilmesi ve gelişmekte olan ülkelerde istatistiksel kapasitenin oluşturulmasının desteklenmesi

* Bu yazı, Birleşmiş Milletler'in "Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development" başlığıyla <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf> linkinde yer verilen çalışmasından derlenmiştir.